

Леся Михайлівна Тарасюк

Форми, методи та зміст організації занять сольного співу в умовах дистанційного навчання

УДК 378.147:784]:378.018.43](045)
DOI <https://doi.org/10.24195/artstudies.2025-1.6>

Леся Михайлівна Тарасюк
старший викладач кафедри
музикознавства
та вокально-хорового мистецтва
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини
ORCID: 0000-0001-9785-4472

У статті позначено основні проблеми, які варто розв'язувати педагогу академічного вокалу, визначаючи зміст, вибираючи форми й методи роботи в умовах дистанційного навчання з учнями закладів вищої освіти. У цьому ракурсі розглядаються: специфіка виконавської та педагогічної діяльності в класі академічного вокалу; процеси утворення умовно-рефлекторних зв'язків та м'язово-слухових стереотипів; особливості слухових відчуттів співака в процесі інтонування; значення вокального слуху, візуального та емоційного контакту учнів та педагога для результативності занять; основні складники контролю співацької діяльності У сфері уваги автора – професійні ризики, пов'язані з використанням електронних передавальних пристроїв у навчально-освітньому процесі в класі сольного співу. На підставі аналізу власної практичної діяльності з навчання вокалу надано рекомендації щодо визначення напрямів та вибору ефективних методів роботи в умовах дистанційної форми занять, доступних для цього контингенту учнів. Наводяться теоретичні положення, які можуть стати методологічними орієнтирами під час розроблення програм навчальних курсів з дистанційної форми навчання.

Стаття також висвітлює труднощі, з якими стикаються викладачі під час організації дистанційних занять: від технічних проблем до психологічних аспектів взаємодії в онлайн-форматі. Особливо підкреслено важливість створення комфортної та мотиваційної навчальної атмосфери в умовах віддаленого навчання. Крім того, автор пропонує нові методи й підходи для збереження музичної та емоційної виразності в онлайн-виконанні, як-от використання онлайн-репетицій, технічних вправ через відеоконференції та інтерактивних платформ для спільного виконання музичних творів. У статті наведено приклади успішних практик дистанційного навчання сольного співу, розкриваючи ефективні стратегії для організації таких занять, які дають змогу підтримувати та розвивати вокальні здібності учнів. Автор акцентує увагу на важливості інноваційного підходу до методики викладання, що передбачає використання цифрових інструментів, здатних зберігати навчальну мотивацію студентів та стимулювати їх до саморозвитку в умовах нових освітніх реалій.

Ключові слова: вокальне виконавство, клас сольного академічного співу, специфіка виконавської та педагогічної діяльності, дистанційна форма навчання, електронні передавальні пристрої.

Постановка проблеми. У сучасному соціокультурному середовищі однією з нагальних проблем став перехід базової освіти на дистанційний формат. Ця проблема є предметом активних дискусій у медіа та серед педагогічної спільноти. Водночас у нових реаліях не менш важливим завданням залишається організація додаткової освіти. В умовах самоізоляції, спричиненої пандемією, а також у складний період воєнного стану учням стало необхідно продовжувати займатися в об'єднаннях, секціях чи гуртках. Як свідчить практика, саме ця сфера часто стає джерелом основних інтересів та важливим ресурсом для забезпечення психологічного благополуччя молодого покоління.

Сьогодні особливо актуальним є аналіз системи дистанційного навчання в закладах вищої освіти. Зрозуміло, що такий формат реалізації додаткових загальноосвітніх програм існував і до пандемії та воєнного стану, але масштаби його використання були незначними.

Аналіз актуальних досліджень. Проблеми дистанційного навчання в контексті сольного співу досліджували О. О. Кулакевич, А. І. Бондаренко, В. Д. Сологуб, В. М. Самолюк. Ці автори у своїх

працях аналізують різні аспекти дистанційного навчання в контексті сольного співу, зокрема технічні, методичні та організаційні проблеми, а також пропонують можливі шляхи їх розв'язання, але попри старання дослідників зазначена проблема залишається досі недостатньо окресленою і вимагає подальших досліджень.

Як показує практика, нині дистанційні освітні технології стали рівнозначними способами здобування освіти. По-перше, вони дають змогу зробити освітній процес доступним для всіх категорій учнів, незалежно від місця проживання, стану здоров'я, соціального статусу та матеріального забезпечення. По-друге, за допомогою дистанційних технологій можна організувати навчання в індивідуальному темпі та режимі, враховуючи рівень, потреби й можливості кожного учня. По-третє, дистанційний формат створює комфортні умови для творчого самовираження учня. По-четверте, у деяких випадках можна говорити про підвищення об'єктивності оцінювання, оскільки, використовуючи різні форми тестування чи інтерактивних практикумів, оцінку знань можна здійснювати в автоматичному режимі, без участі педагога, що унеможливорює упередженості.

Так, у дистанційному навчанні реалізуються основні принципи особистісно орієнтованого підходу, що передбачає різнобічний розвиток особистості, формування критичного мислення, уміння працювати з інформацією. Під час використання дистанційних технологій відбувається інтерактивне спілкування учня з педагогом, отримання швидкого зворотного зв'язку, що є частиною процесу індивідуалізації навчання.

Мета статті – з'ясувати вплив новітніх педагогічних технологій на покращення результатів навчання у сфері вокального мистецтва, теоретично представити проблему переходу базової освіти на дистанційний формат,

Завдання – вивчити наукові та інформаційні джерела з проблеми дослідження, проаналізувати результати.

Методи та методики дослідження. Методологія дослідження ґрунтується на теоретико-методологічних засадах педагогічної, мистецької та культурологічної наук, зокрема на комплексному підході до аналізу форм, методів і змісту організації занять сольного співу в умовах дистанційного навчання. Ураховуючи специфіку сольного співу, особливу увагу приділено аналізу методів і форм організації дистанційного навчання, зокрема в контексті розвитку вокальних технік, інтонації, дикції та емоційної виразності. Методи дослідження передбачають теоретичні, емпіричні та методи порівняльного аналізу для виявлення специфіки дистанційного навчання порівняно з традиційною системою вокальної освіти

Результати та дискусії. Питання застосування дистанційних технологій в освіті можна розглядати з кількох аспектів:

1. Соціальний аспект. Сучасні студенти активно використовують можливості новітніх телекомунікаційних систем (соціальні мережі, форуми, чати), тому сам спосіб подання інформації під час дистанційного навчання їм знайомий і комфортний.

2. Технічний аспект. З технічної боку організація дистанційного навчання вимагає наявності сучасної комп'ютерної бази та стабільного доступу до інтернету в педагогів і студентів, що через об'єктивні причини може створювати додаткові труднощі.

3. Методичний аспект. Використання дистанційного навчання має сенс лише тоді, коли воно підвищує якість освіти загалом, але реалізувати це складно через відсутність у більшості педагогів необхідного досвіду та методичних матеріалів.

Відсутність системи методичного супроводу педагогів при використанні дистанційного навчання є, на наш погляд, однією з найгостріших проблем, яку необхідно розв'язати як на державному рівні, так і на рівні окремих освітніх установ.

У вітчизняній освітній системі віддалені форми навчання широко застосовували на заочних

факультетах провідних ЗВО. Студентам-заочникам після вступу читали настановні лекції та надавали необхідні методичні матеріали. У міжсесійний період студент самостійно вивчав інформацію з курсу, за необхідності міг отримати консультацію у викладача за допомогою телефонного зв'язку чи листування.

Протягом 1990-х років дистанційні технології використовували в режимі синхронного та асинхронного навчання, створювали онлайн-школи та платформи, що пропонували слухачам різні навчальні програми. З 2000-х років кількість навчальних закладів, які реалізують інтернет-технології, значно зросла. За 20 років дистанційна освіта еволюціонувала від оцифрування окремих лекцій до освітніх високотехнологічних систем.

Оригінальних платформ для організації додаткової освіти не дуже багато. Найчастіше онлайн-курси надають через сайти організацій. Широко поширені соціальні мережі (Instagram, Facebook). Активно використовують відеохостинг YouTube, майданчики для вебінарів та відеоконференцій (наприклад, Skype, Zoom), прямі трансляції в Instagram.

Створення дистанційних програм під час пандемії, фактично в екстреному порядку, стало серйозним професійним викликом. Ситуація вимагала масштабної пропозиції сервісів методичної підтримки, підвищення кваліфікації та супроводу.

Дистанційні технології в навчанні вокалу почали впроваджувати в освітню практику порівняно недавно – протягом останніх 10–15 років. Це стало можливим завдяки появі та широкій популяризації соціальних мереж, відеохостингів та каналів телекомунікаційного зв'язку. Нині інтернет-простір рясніє численними рекламними пропозиціями продюсерських центрів, вокальних онлайн-шкіл, курсів постановки голосу у форматі ефірів та записаних відеоуроків. Багато педагогів-вокалістів через глобальну мережу просувають свої авторські методики навчання, ведуть заняття в режимі онлайн на платформах Zoom та Skype.

У системі державної освіти формат дистанційних вокальних занять став вимушеною необхідністю, а не спланованим кроком з боку педагогічної спільноти. Педагогам-вокалістам в умовах самоізоляції важливо було насамперед зберегти контингент учнів та продовжити освітній процес. Це потребувало мобільного коригування робочих програм, упровадження нових форм і методів навчання, перебудови системи взаємодії з учнями та батьками.

Дистанційна форма занять, що впроваджується нині в педагогічну практику, вносить кардинальні зміни в історично сформовану вітчизняну систему вокальної підготовки учнів сольного співу (Кушка, 2010). З одного боку, у сучасних соціокультурних реаліях застосування цієї форми зумовлене

прагненням максимально скоротити небезпеку серйозного захворювання учнів за допомогою заміщення безпосередніх контактів педагога з учнями та використання із цією метою потенційних можливостей інформаційних і комп'ютерних засобів.

З іншого боку, у разі відмови від очної форми навчання виникає ціла низка проблем, пов'язаних з особливостями виконавчої та педагогічної діяльності в класі вокалу, які потрібно враховувати. Схарактеризуємо лише деякі з них.

1. У традиційній формі навчання робота з вокальними творами, як правило, здійснюється з фортепіанним супроводом і передбачає участь концертмейстера. В умовах дистанційного навчання така взаємодія практично неможлива, оскільки відбувається затримка передавання аудіо- та відеоінформації і, як наслідок, спостерігаються ритмічні та акустичні спотворення. Застосування електронних пристроїв для передавання акомпанементу та навушників для його сприйняття в процесі вокалізації ускладнює гарну чутність фортепіанної підтримки, синхронізацію фортепіано й голосу та уможливорює одночасний слуховий контроль власної голосової діяльності та фортепіанної партії.

2. В основі навчання професійного співу лежить процес утворення стереотипу діяльності. В умовах роботи в навчальному класі вироблено послідовну систему дії подразників (зовнішній стереотип), за допомогою одномоментності та багаторазовості повторення яких формуються тимчасові нервові зв'язки (умовні рефлексії) (Крушельницька, 1978). Використання пристроїв в умовах дистанційного навчання змінює зовнішній стереотип і, як наслідок, вироблені умовно-рефлекторні зв'язки, що провокує розкоординованість м'язової діяльності та зниження якості вокальної роботи. Тривале застосування пристроїв у процесі вокального навчання неминуче призводить до формування нових неправильних умовно-рефлекторних зв'язків.

3. У процесі навчання вокалу велику увагу приділяють виробленню координації м'язової роботи голосоутворювального апарату на основі слухового сприйняття. До того ж ураховують традиційні акустичні умови виконання класичної вокальної музики, за яких голос співака зазнає сильного маскувального впливу музичного супроводу, спотворюється акустикою залу тощо. Робота в інших акустичних умовах або сприйняття власного голосу через записувальний пристрій порушує м'язово-слуховий стереотип, що склався. Це може спровокувати неузгодженість м'язової та м'язово-слухової діяльності та формування неправильних координацій, чим може не тільки зашкодити навчальному процесу, а й призвести до функціональних порушень та захворювань голосу.

4. Через вплив голосу на слух співака як ззовні, так і зсередини співак чує свій голос інакше, ніж слухачі. Це одна з особливостей слухових відчуттів

людини, яка співає. Відсутність в учнів необхідних спеціалізованих знань, умінь та навичок правильного аналізу голосової діяльності, з одного боку, та повноцінного педагогічного слухового контролю – з іншого, не дозволяє працювати над постановкою голосу із застосуванням аудіо- та відеоапаратури.

5. Вокально-педагогічна робота з тембральним забарвленням звуку передбачає наявність хороших акустичних умов у навчальному класі, а в разі дистанційної форми навчання – наявність професійних електронних пристроїв з високим рівнем акустичних характеристик. Однак навіть за можливості використання таких пристроїв виникають труднощі під час аналізу педагогом якості голосоутворення та голосоведення в умовах неповноцінного передавання якісних характеристик звуку, акустичного спотворення та затримки аудіо- й відеоінформації.

6. Ефективними способами підвищення професійного рівня вокальної діяльності та засвоєння навчального матеріалу в процесі вокального навчання є вибудовування емоційної динаміки уроку, активізація емоційної чуйності учня. Під час дистанційного навчання відсутність візуального, тактильного, емоційного контактів знижує результативність педагогічної діяльності загалом та вокально-педагогічної зокрема. Необхідність працювати перед камерою провокує м'язову статичність й емоційну «зажатість», що значно знижує якість і вокально-технічного, і емоційно-образного складників вокального виконання.

Теоретична підготовка в процесі дистанційного навчання передбачає вивчення історії вокального виконавства. Опанування музично-історичних знань і формування слухових уявлень про виконавські традиції тієї чи іншої історичної епохи, країни, композиторського стилю – обов'язковий аспект вокально-виконавської підготовки. Знання, які здобувають у цій галузі, підвищують якість виконання творів завдяки стилістичній та вокально-технічній відповідності історично сформованим уявленням про особливості їх трактування. Ідеться й про те, що розвиток такої якості учнів, як музикальність, має йти паралельно розвитку техніки й відбуватися за допомогою вивчення теоретичних основ музичної мови та «спілкування» з музикою високої якості. Це завдання виконують у процесі вивчення основ вокально-виконавського мистецтва, слухання вокальної музики (у записі, у живому виконанні) і власної виконавської діяльності (Крушельницька, 1978 с. 80–81). В умовах дистанційної форми навчання з'являється можливість дати учням систематизовані знання в цьому напрямі. Підготовлений педагогом лекційний матеріал, побудований відповідно до хронології та вивчення національних традицій, сприятиме засвоєнню учнями теоретичного й музичного матеріалу та опосередковано впливати на їх вокальний розвиток.

Практична підготовка передбачає виконання індивідуальних комплексів вправ, застосування фонопедичного методу, роботи з репертуарними творами, слухання вокальних творів, які входять до виконавського репертуару.

Робота з індивідуально складеними комплексами дихальних, артикуляційних, гімнастичних вправ спрямована на розвиток навичок управління м'язами голосоутворювального апарату, фонаційного дихання, постави тощо. Такі вправи прийнято розглядати як гімнастику м'язів, що беруть участь у процесі голосоутворення (Крушельницька, 1978, с. 321). Користь таких занять полягає в тому, що учень, виконуючи вправи без звуку, зміцнює м'язи дихального, голосового, артикуляційного апарату, вчиться довільно керувати ними та знімати напругу із цієї групи м'язів. Слухання та розвинена м'язова система дає змогу без зусиль скоординувати її діяльність і працювати на уроках вокалу в необхідному режимі. У вокальній педагогіці цей метод вважається підготовчим, оскільки спрямований на виконання тренувальних завдань і часто використовується викладачами в навчальному процесі в класі сольного співу. В умовах дистанційного навчання комплекси вправ, що раніше застосовували як допоміжні, можуть бути розширені й доповнені з урахуванням специфіки проведення занять з метою підтримки голосомовного апарату в активному робочому стані та формування профільних умінь і навичок.

Крім того, позитивним моментом внесення в зміст освіти таких вправ є те, що учень може виконувати їх самостійно, без участі педагога, і так часто, як того вимагають завдання конкретного етапу розвитку голосу. Подібний режим роботи прискорює процес опанування учнями прийомів управління й контролю за роботою голосоутворювального апарату і, як наслідок, значно знижує кількість часу, що витрачають на процес опанування співацьких навичок.

Фонопедичний метод передбачає вміщення до навчального матеріалу скоромовок, поетичних текстів, які добирають диференційовано, залежно від наявних дефектів і недоліків (дикційних, психологічних та ін.) та, відповідно, до індивідуального плану вокального навчання. У процесі занять застосовується техніка читання на розспів з концентрацією уваги на роботі дихання, рівного та «польотного» звуку. Особливого значення надають використанню можливостей резонаторів для покращення якісних характеристик мови (Крушельницька, 1978, с. 322).

Робота з репертуарними творами спрямована на детальне вивчення вербального тексту, глибинне осягнення їх смислового, художньо-образного змісту й водночас розвиток техніки мови. Під час вивчення слів разом з музикою, як відомо, текст перестає сприйматися як самостійна

естетична цінність і його смислові акценти зміщуються. За скрупульозної роботи з вербальним текстом у центрі уваги виявляється його емоційно-образний зміст. Правильне, виразне вимовлення тексту, коректно розставлені акценти, виділення головних слів, ударних голосних переносяться на вокальне виконання, що зробить його більш осмисленим і природним (Крушельницька, 1978, с. 323–324). Культура й техніка мови посідають важливе місце серед компонентів, з яких складається вокальна майстерність. Цей метод сприяє також розвитку сценічних, акторських та виконавських умінь і навичок.

Слухання вокальних творів у виконанні професійних співаків розглядається у вокальній педагогіці як метод опосередкованого вокального розвитку учнів. Загальновідомий той факт, що при сприйнятті голосу іншого вокаліста голосоутворювальний апарат слухача здійснює мікрорухи в точній відповідності до робочого режиму співака. Цей механізм лежить і в основі методу педагогічного показу. Беручи це до уваги, в умовах дистанційного навчання доцільно зробити індивідуальні добірки аудіо- та відеоматеріалів з урахуванням особливостей голосу учня й уже опанованого ним вокального репертуару для самостійного прослуховування (перегляду). Вирішення питання добору музичного матеріалу має першочергове значення: що вищий музично-художній рівень твору і професіоналізм виконавця, то кращий результат.

На тлі накопиченого слухового досвіду і на його основі відбувається розвиток внутрішнього слуху, музичних уявлень, музичного мислення. Розуміння музичної мови, творча фантазія дають змогу учням правильно добирати власні виконавські прийоми (Крушельницька, 1978). Вибір вокальних творів для слухання з урахуванням художньої та методичної цінності, завдання на аналіз одного твору у виконанні різних співаків сприяють розвитку голосу, вокального слуху, формуванню вмінь аналізувати та коригувати вокальну діяльність; виробляють слухові стереотипи еталонного звучання голосу.

Висновки. Наш практичний та творчий досвід показує, що не варто сприймати дистанційне навчання виключно в негативному аспекті, оскільки це не лише відмова від стандартних та звичних форм роботи, а й нові можливості, нові способи взаємодії. В умовах дистанційної освіти формуються вміння та навички, які, безумовно, стануть у пригоді в подальшому житті, роботі, навчальній діяльності. Учням відкривається можливість розвинути такі якості, як самостійність, відповідальність, сумлінність, креативність. Педагоги досконало опановують інформаційно-комунікаційні технології, а також створюють необхідний у наш час електронний банк дидактичних, навчально-методичних матеріалів та посібників. Також педагогам надається можливість систематизувати навчальний матеріал відповідно

до освітніх завдань, тривалості навчання, віку та індивідуальних даних учнів і використовувати в навчальному процесі у класі сольного співу за тривалої відсутності учнів на уроках з поважних причин. Ідеться про тривале захворювання, лікування в санаторіях, щорічні карантини, воєнний стан, режим самоізоляції. Застосування методів роботи в класі сольного співу, доцільних для дистанційної форми навчання, з одного боку, дає змогу виключити тривалі перерви, що знижують мотивацію занять і якість м'язової діяльності, а з іншого – сприяє опануванню додаткових знань і умінь, що підвищують рівень вокальної освіти учнів.

Водночас досвід дистанційної додаткової освіти ще мало вивчений і не був предметом різнопланової експертизи, рефлексії та регулярних дискусій. У ситуації, що склалася, ці процеси повинні розвернутися ширше і, своєю чергою, стимулювати зміни в методиках і практиці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гнидь, Б. М. (1997). Історія вокального мистецтва. Київ: НМАУ.
2. Крушельницька, С. (1978). Спогади. Матеріали. Листування: у 2 ч. Ч. I.: Спогади / вступ. ст., упоряд. та прим. М. Головащенко. Київ: Музична Україна.
3. Кушка, Я. (2010). Методика навчання співу: посібник з основ вокальної майстерності. Тернопіль: Навчальна книга-Богдан.
4. Микуша, М. (1971). Практичні основи вокального мистецтва. Київ: Музична Україна.
5. Михайличенко, О. В. (2000). Музично-естетичне виховання дітей та молоді в Україні (друга половина XIX – початок XX ст.): монографія. Київ: ВЦ КДЛУ.

6. Хоменко, А. Б., Коробка, В. І., Крутько, Н. В., & Курсон, В. М. (2011). Постановка голосу: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ і вчителів музики шкільного різного типу. Ніжин: Вид-во НДУ ім. М. Гоголя.

REFERENCES

1. Hnyd, B. M. (1997). *Istoriia vokalnogo mystetstva* [History of vocal art]. Kyiv: NMAU.
2. Krushelnyska, S. (1978). *Spohady. Materialy. Lystuvannia* (Ch. I: Spohady; vstup. st., uporiad. ta prym. M. Holovashchenka) [Memoirs. Materials. Correspondence (Part I: Memoirs; Introductory article, compilation, and notes by M. Holovashchenko)]. Kyiv: Muzychna Ukraina.
3. Kushka, Ya. (2010). *Metodyka navchannia spivu: posibnyk z osnov vokalnoi maisternosti* [Methods of singing: A manual on the basics of vocal skills]. Ternopil: Navchalna knyha-Bohdan.
4. Mykysha, M. (1971). *Praktychni osnovy vokalnogo mystetstva* [Practical foundations of vocal art]. Kyiv: Muzychna Ukraina.
5. Mykhailychenko, O. V. (2000). *Muzychno-estetychne vykhovannia ditei ta molodi v Ukraini (druga polovyna XIX – pochatok XX st.): Monohrafiia* [Musical and aesthetic education of children and youth in Ukraine (the second half of the 19th – early 20th century): Monograph]. Kyiv: VTs KDLU.
6. Khomenko, A. B., Korobka, V. I., Krutko, N. V., & Kurson, V. M. (2011). *Postanovka holosu: Navchalno-metodychnyi posibnyk dlia studentiv VNZ i vchyteliv muzyky shkil riznogo typu* [Voice training: A teaching-methodological manual for students of higher education institutions and music teachers of various types of schools]. Nizhyn: Vyd-vo NDU im. M. Hoholia.

Forms, methods and content of organizing solo singing classes in distance learning conditions

Lesya Mykhailivna Tarasyuk
Senior Lecturer at the Department
of Musicology and
Vocal and Choral Art
Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical
University
ORCID: 0000-0001-9785-4472

The article identifies the main problems that should be solved by the teacher of academic vocals when determining the content, choosing forms and methods of work in the conditions of distance learning with students of higher educational institutions. This perspective considers: the specifics of performing and pedagogical activity in the academic vocal class; the processes of formation of conditioned-reflex connections and muscle-auditory stereotypes; the features of the singer's auditory sensations in the process of intonation; the importance of vocal hearing, visual and emotional contact of students and the teacher for the effectiveness of classes; the main components of the control of singing activity. The author's field of attention includes professional risks associated with the use of electronic transmitting devices in the educational process in the solo singing class. Based on the analysis of his own practical activity in teaching vocals, recommendations are given on determining directions and choosing effective methods of work in the conditions of distance learning, available to this contingent of students. Theoretical provisions are given that can become methodological guidelines when developing distance learning course programs.

The article also highlights the difficulties that teachers face when organizing distance learning classes: from technical problems to psychological aspects of interaction in an online format. The importance of creating a comfortable and motivating learning atmosphere in remote learning conditions is especially emphasized. In addition, the author offers new methods and approaches to preserve musical and emotional expressiveness in online performance, such as the use of online rehearsals, technical exercises via video conferences, and interactive platforms for joint performance of musical works.

The article provides examples of successful practices of distance learning in solo singing, revealing effective strategies for organizing such classes that allow maintaining and developing students' vocal abilities. The author emphasizes the importance of an innovative approach to teaching methods, which includes the use of digital tools that can maintain students' learning motivation and stimulate them to self-development in the conditions of new educational realities.

Keywords: vocal performance, solo academic singing class, specifics of performing and pedagogical activities, distance learning, electronic transmission devices.